

Diccionari de la Declaració de la Renda 90

Com pagar menys

EL TEMPS ofereix un informe realitzat per EXPPON,SL, que explica les claus de la declaració de la renda del 1990.

AFRO. Nom abreujat d'Actius Financers amb Retenció a l'Origen. Són productes financers que poden ser emesos per Bancs i Caixes d'estalvis sempre que ofereixin un tipus d'interès superior al que fixa en cada moment el govern, cosa que limita considerablement la competència que podien fer als pagarés del Tresor. La Llei de Règim Fiscal de Determinats Actius Financers, de 29 de maig de 1985, els va eximir de les obligacions d'informació per les entitats financeres emissores d'aquests actius. Com que això equival a permetre, de fet, el refugi de diner negre, la llei subjectà els rendiments dels AFRO a una retenció inicial que avui és del 55%. Formalment, en la declaració de renda del 1990, els rendiments dels AFRO s'han d'afegir a la base imposable per calcular la quota íntegra; amb tot, l'import de les retencions del 55% no es pot restar de la quota líquida, com en totes les altres retencions.

Anualitats per aliments. Perquè tinguin transcendència tributària han de ser producte d'una decisió judicial. En aquest cas, la persona que les ha de satisfer les dedueix de la seva base imposable; en canvi, qui les rep haurà de considerar-les com un increment de patrimoni (de caràcter lucratiu, com sigui que no hi ha contraprestació).

Aparcaments. Igual que els automòbils, els aparcaments no donen cap dret general a deducció (vet aquí una raó de la seua escassetesa a les grans ciutats) ni originen cap despesa deduïble, ex-

cepte en el cas de professionals que puguin demostrar a Hisenda que el desplaçament amb automòbil els és necessari per a obtenir els seus ingressos. (Vegeu **Habitatge habitual**).

Assegurances. El 15% de les primes pagades a Mútues o Societats d'Assistència Mèdica durant el 1990 es pot deduir de la quota íntegra, igualment com el 10% de les primes satisfetes pel fet d'haver subscrit contractes d'assegurances de vida, mort o invalidesa. En aquest últim cas, per poder gaudir de la deducció, han de complir-se certes condicions: que el beneficiari de la pòlissa sigui el mateix subjecte passiu, el cònjuge, fills o ascendents de la unitat familiar, i que la durada del contracte —en el cas d'assegurances de "capitalització"— no sigui inferior a 10 anys.

La resta d'assegurances no genera cap deducció, sinó les primes satisfetes per empresaris, professionals o artistes que siguin necessàries per a la seva activitat, en el qual cas es consideren com despeses deduïbles dels ingressos.

Automòbils. Les despeses relacionades tant amb l'adquisició com amb el manteniment d'automòbils —tinguts per objectes de luxe per l'actual legislació fiscal— no es consideren, en general, despeses deduïbles ni generen cap mena de deducció. En el cas de treballadors per compte de tercers (que justifiquin els seus desplaçaments —¡i vet aquí el problema!— però que, com que fan servir el cotxe particular no tenen factura de la despesa) Hisenda permet que les 20 primeres pessetes per quilòmetre cobrades com a dieta no es considerin renda. En el cas de professionals, artistes i empresaris —segons el règim fiscal i sempre que hi hagi relació

amb l'activitat que genera els ingressos—, poden considerar-se despeses deduïbles la gasolina i les reparacions del cotxe.

Automòbils d'empresa. La utilització de cotxes d'empresa per a necessitats particulars de treballadors

per compte de tercers es considera una retribució "en espècie" i per tant s'ha d'incloure en els rendiments del treball. La dificultat està a determinar la valoració d'aquesta prestació, per tal com la llei diu que la valoració dels béns rebuts ho serà a preu de mercat. Ara, en el cas del cotxe no s'hauria d'imputar ningú com a rendiment del treball el preu de l'utilitari posat a disposició seva per l'empresa (sols es tracta d'un ús temporal i contingent del vehicle), sinó únicament les despeses de manteniment que satisfetes per l'empresa.

Base imposable. És el resultat de sumar els ingressos i restar les despeses que es puguin considerar deduïbles provinents de cada tipus de renda. Els diversos tipus de renda són fruit del treball (sous i pensions de jubilació en són les més comunes), del capital mobiliari i immobiliari, de les activitats empresarials, professionals i artístiques —siguin positives o negatives— i dels increments nets de patrimoni. És a la base imposable que s'apliquen els tipus impositius de les taules confeccionades per Hisenda a fi de determinar la quota íntegra.

Correcció monetària. Coeficient determinat per Hisenda en funció de l'IPC i l'any de referència que modifica a la puja el valor de compra d'elements patrimonials (immobles, ac-

Les obligacions tributàries són un deure ciutadà.

RAFA GIL

cions) per tal de calcular ajustadament l'increment o la disminució patrimonials produïts amb la venda d'aquests actius. Aquest coeficient tracta d'impedir, bé que amb poca generositat, que es paguin impostos per plusvàlues fictícies, producte de la pèrdua de valor de la pesseta al llarg dels anys.

Cotxes (Vegeu automòbils)

Declaració conjunta. Règim optatiu per als matrimonis en què ambdós cònjuges obtenen rendes del treball per compte de tercers. Dóna dret a la deducció variable i a mutiplicar per dos els límits i altres deduccions. El motiu d'aquesta opció és de compensar el gravamen fiscal dels matrimonis obligats a tributar conjuntament, per-

què, amb la suma de les dues rendes, la progressivitat de l'impost (és a dir tipus més alts a major renda), els perjudicava en comparació a les parelles no casades. Com a opció que és, els matrimonis es poden plantejar si els surt més a compte optar per aquest règim o pel de la declaració conjunta. Aquesta surt més barata per a les unitats familiars amb bases imposables per sota dels 3,6 milions l'any; i més com més similars siguin els rendiments obtinguts per ambdós cònjuges.

Declaració de la Renda. Atapeït document, objecte del present treball, que els contribuents hem de confeccionar gratuïtament cada any per fer saber a l'estat si ja ens ha cobrat prou impostos amb els pagaments a compte (o retencions), una vegada apli-

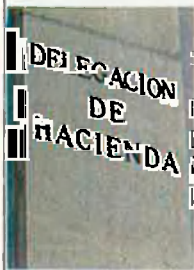
cats els tipus impositius als nostres ingressos nets i deduïdes totes les quantitats pertinents. De la declaració resulta una quota diferencial que tant pot ser de diners a tornar –en la majoria de casos– o a ingressar.

Declaració separada. Alternativa a la declaració conjunta per als matrimonis. És especialment indicada, en general, per a les rendes que superen els 4 milions de pessetes l'any.

Deduccions. Totes les quantitats que es poden deduir –restar– de la quota íntegra, d'acord amb la llei: deducció variable: deducció per fills, deducció per treball dependent, deducció per inversions, per la compra d'habitatge habitual, etc. En definitiva constitueixen

la principal defensa econòmica del contribuent envers Hisenda, perquè en certa manera permeten la planificació fiscal i la lliure (?) elecció d'alternatives, especialment en el cas de deduccions derivades d'inversions efectuades durant l'any (de caire empresarial, o per l'adquisició d'habitatge, d'accions) que compensen fiscalment en major o menor mesura certes situacions personals (malalties, convivència amb ascendents, minusvàlues, matrimonis, fills, etc.).

Deducció variable.

Es la deducció més important en la declaració conjunta. Les taules confeccionades per Hisenda depenen de la base imposable de la unitat familiar i del percentatge que representi la segona renda de treball en importància, i és més alta com més ho sigui aquest percentatge. El límit màxim possible, en aquesta deducció, és de 865.308 pessetes, que correspon a una quota íntegra d'una base imposable de 3,6 milions de pessetes.

Dietes.

Es consideren rendes del treball, però amb certs límits que convé aprofitar. Les dietes per locomoció justificades amb factures (bitllets d'avió, tren, etc.) no es consideren renda, i no hi ha cap límit quant a l'import. Quan no hi ha factures, però es pot justificar el desplaçament (ho ha de fer la mateixa empresa; vegeu **automòbils**)—tan sols es computarà com a renda tot allò que ultrapassi les 20 pessetes/km. Quant a les dietes percebudes en concepte de despeses d'estada i manutenció, si són degudament justificades, se n'exclouen les primeres 31.000 pessetes/dia cobrades en territori de l'estat i les 51.300 pessetes/dia en cas que el desplaçament sigui a l'estranger. Si no es justifica el valor de les despeses—si es dorm al cotxe o es menja a casa d'un amic—els límits queden establerts a 10.400 i 19.000 pessetes/dia. Per tant només s'ha de declarar l'**excés de dietes**, però no el que no ultrapassi els límits esmentats. Però s'ha de tenir en compte que Hisenda considera les quantitats pagades per l'empresa com a dietes eximibles exclusivament en el cas que el des-

plaçament sigui fora del municipi habitual del lloc de treball.

Dividends. Les quantitats cobrades com a dividends de societats—es cotitzen a borsa o no—donen dret a una deducció de la quota íntegra del 10% de l'import total cobrat. (**Aplicar l'import brut**, amb les retencions incloses). També generen aquestes mateixes deduccions les quantitats percebudes en concepte de primes d'assistència a juntes, amortització o liquidació d'accions i d'altres que es cobrin en concepte de soci o accionista. Igualment incloses dins aquesta deducció es troben els dividends repartits per societats i fons d'inversió mobiliària, igual com els **incrementos de patrimoni** deguts a la revaloració de les seves participacions.

Donacions.

Les donacions fetes al Patrimoni històric espanyol donen dret a deduir de la quota íntegra el 15% de les quantitats pagades per aquest concepte. El percentatge queda rebaixat al 10% per a les donacions atribuïdes aportades per contribuir als fests del 92: Olimpíada de Barcelona, Expo de Sevilla, Madrid Capital Cultural i V Centenario.

Familiars.

Els ascendents (pares, avis, besavis del declarant o/i el seu cònjuge), que conviuen amb el declarant donen dret a una deducció per persona de 14.300 pessetes posat que els seus ingressos (per qualsevol concepte hi estigui o no sotmès a l'IRPF) no superin les 648.000 pessetes Tanmateix, per cada contribuent (sigui ascendent o el declarant mateix) que superi l'edat de 70 anys, hom té dret, independentment del seu nivell d'ingressos, a una deducció de 14.300 pessetes, acumulable a la deducció per ascendent. En el cas d'invidents, invàlids físics o psíquics que siguin membres de la unitat familiar, la deducció és de 47.600 pessetes. (Hi tenen dret les persones que cobrin pensions per invalidesa permanent i gran invalidesa.)

Fet imposable. És qualsevol cir-

cumstància que produeixi l'obtenció de renda per part del subjecte passiu.

Fills.

Deducció de 19.000 pessetes per cada fill solter menor de 130 anys que convisqui amb el declarant, sempre que els seus ingressos no siguin superiors a 130.000 pessetes/any. Amb fills o persones sota tutela del declarant, solters i de tota edat que siguin invidents, invàlids o disminuïts, grossos inferiors a 130.000 pessetes/any, la deducció és de 47.600 pessetes.

Habitatge habitual. L'adquisició de l'habitatge habitual és l'estrella de totes les possibles deduccions de l'impost sobre la renda, tant per la via de les despeses deduïbles (interessos dels préstecs hipotecaris, vegeu **préstecs**), com per la via de les deduccions de la quota íntegra. Ara el límit per aquesta última via és acumulatiu amb les altres inversions, i no pot superar el 30% de la base imposable del contribuent.

El percentatge aplicable per deduir de la quota és del 15% de totes les quantitats invertides en l'adquisició o millora de l'habitatge habitual, tenint en compte que la rehabilitació es podrà considerar com a tal únicament si compleix les especificacions del R.D. 2.329/83 de 28 de juliol, que exclou d'aquesta consideració les remodelacions digem-ne menors: pintar, canviar la cuina, el bany, etc...

Per habitatge habitual s'entén el que és utilitzat per un membre de la unitat familiar; per tant res no impedeix que es pugui desgravar fiscalment per més d'un habitatge; el màxim és el nombre de membres de la unitat familiar. Hi ha, però, dos requisits que Hisenda imposa per poder acollir-se a aquestes deduccions: que des del moment de la compra, la família ocupi l'habitatge en un termini no superior a 2 anys, sempre que hom no gaudeixi d'habitatge gratuït per causa del treball, i que l'estada sigui d'un mínim de 3 anys; i sempre també que no hi hagi circumstàncies extraordinàries que obliguin la família a canviar de domicili. Ara, aquestes dues limitacions són difícilment comprovables per Hisenda.

Els anomenats comptes-habitatge tenen també la possibilitat de deduir anticipadament de la quota les quantitats que algú pensi invertir en l'adquisició d'un habitatge habitual, sempre que dins del termini de 5 anys des de l'obertura

del compte-habitatge, el titular faci efectiva la compra o rehabilitació.

Quant a les quantitats invertides en elements annexos als habitatges, com garatges o jardins, el reglament de l'impost els exclou expressament de la possibilitat de generar deduccions, però hi ha una sentència de l'Audiència Territorial de Barcelona de 1985 confirmada pel Tribunal Suprem un any i mig després, que considera que això va contra l'esperit de la llei de l'IRPF. En conseqüència, hi ha un cert buit que pot ser aprofitat per qui vulgui fer pledejar amb Hisenda.

Les persones que han gaudit d'una deducció per la compra d'un habitatge fa més de 5 anys, i hagin adquirit un nou habitatge durant el 1990, podran acollir-se al règim de deduccions previst, ja que ha prescrit fiscalment l'últim exercici en què van deduir quantitats per la compra d'habitatge. A banda d'aquesta prescripció, el reglament de l'impost impedeix de desgravar per l'import total de la nova compra, i s'ha de deduir únicament per la diferència de preus.

Habitatges d'empresa. La utilització gratuïta d'habitatge per un treballador s'ha de considerar com una retribució en espècie. En tot cas, el tractament fiscal és favorable, ja que el rendiment s'estimarà en el 2% del valor que l'immoble tingui a efectes de l'impost del patrimoni. Aquesta quantitat serà generalment inclosa en la renda equivalent al pagament d'un lloguer a preu de mercat, però tenint en compte que no superarà mai el 10% de la resta de prestacions que rebí el treballador en concepte de sous, comissions, incentius, etc. Per tant, per a un treballador a compte de tercers és molt més favorable, des del punt de vista fiscal, gaudir gratuïtament de l'habitatge que li proporciona l'empresa —o l'estat si és funcionari— que no rebre per via de sou un complement per pagar el lloguer d'un habitatge equivalent.

Incrementos i disminucions patrimonials. Són les variacions en el valor del patrimoni del contribuent degudes a una transmissió de drets, sigui **onerosa** (si hi ha contraprestació, p.e. una venda), sigui **lucrativa** (si no hi ha contraprestació, p.e. una donació). En les transmissions lucratives, el contribuent que rep els drets —per dona-

ció o per herència—, no ha de declarar en general cap increment patrimonial, perquè aquests actes ja són sotmesos a l'impost de donacions i successions. Quant a donacions i a la persona donant, la legislació fiscal equipara la donació gratuïta a una venda, en el sentit que (en liquidar l'impost de donacions) el valor assignat als béns en qüestió es considera com un preu de transmissió, encara que el donant no rebi cap diner. Així, una donació, igual que una venda, pot representar per a qui transmet els drets o un increment patrimonial, si el valor de transmissió és superior al preu de compra, o una disminució patrimonial, si el valor és inferior. Per calcular l'increment o la disminució patrimonial es fa la diferència entre el preu de compra o adquisició i el preu de venda o transmissió. El preu de compra s'ha d'augmentar multiplicant-ne el valor pel coeficient resultant de la **correcció monetària**; ara, del preu de venda es pot deduir qualsevol despesa que hagi estat necessària per dur a terme l'operació. En el cas de transmissions oneroses, la plusvàlua o minusvàlua obtinguda es divideix pel nombre d'anys que s'hagi estat titular de l'element patrimonial en qüestió (**període anomenat de generació**), del qual resulta l'increment o disminució patrimonial que cal declarar per renda. En les transmissions lucratives, l'increment o disminució patrimonial és directament la resta entre els preus de compra i venda, tal com els hem descrits. S'ha de tenir en compte que els increments de patrimoni s'inclouen dins la base imposable, però que les disminucions patrimonials no poden restar-se d'altres partides que no siguin increments de la mateixa índole, i que es disposa dels cinc anys següents per compensar futurs increments patrimonials, sempre que siguin de la mateixa índole: onerosos o lucratiu.

Per tributar per increments patrimonials es pot escollir el règim aplicable als **rendiments irregulars**.

Indemnitzacions.

No s'han de declarar les que s'originen com a compensació per pèrdues o deterioració de drets personals, com ara acomiadament, accidents de treball, malaltia professional, lesions, etc., sempre que no

ultrapassin els límits legals obligatoris (en aquest cas es declararia tan sols la part que superi les quantitats obligatòries) i vagin encaminades a reparar els danys soferts.

Interessos. Se n'ha de declarar l'import brut, incloses les retencions a compte del 25% com a rendiments del capital mobiliari. També s'hi inclouen els interessos que certs Bancs i Caixes paguen als seus clients en forma d'espècie: amb regals i no amb diners. En aquest cas, es computarà el preu de mercat del regal en qüestió com a interès net, al qual s'ha d'afegir la retenció a compte per integrar-la a la base imposable.

Inversions.

Les deduccions generals per inversions són les derivades d'**inversions en assegurances de vida, plans de pensions, habitatge, béns d'interès cultural i donacions** ja explicades als apartats corresponents. La condició restrictiva de tota aquesta mena de deduccions és que no ultrapassin, en conjunt, l'equivalent al 30% de la base imposable del subjecte passiu o de la unitat familiar. És més, perquè Hisenda consideri vàlides (a efecte de la deducció de la quota íntegra) les inversions en assegurances, habitatge i béns d'interès cultural és totalment necessari que les quantitats invertides tinguin el seu origen en l'estalvi de l'exercici. No és vàlida, doncs, la deducció quan la inversió es fa amb diners d'una venda o transmissió de drets. És a dir, que l'augment del patrimoni del contribuïent ha de ser, com a mínim, igual a l'import de la inversió a desgravar. Per això tenen tanta importància desgravatòria els préstecs hipotecaris en l'adquisició de l'habitatge habitual.

Quant a les deduccions per inversions de caire empresarial, professional o artístic, només són aplicables en el règim de **valoració directa**. Són les mateixes que estableix l'Impost de Societats:

* Deducció, amb un límit del 25% de la quota íntegra, del 5% de les quantitats en la compra d'actius immobilitzats nous.

* Deducció de 500.000 pessetes per

cada treballador que hagi contractat addicionalment l'empresa en un any, sempre que sigui amb contracte indefinit. Aquesta quantitat s'eleva a 700.000 pessetes en el cas de contractació de minusvàlids.

Jocs d'atzar.

Formalment, s'han de declarar com a renda irregular de l'exercici tots els premis obtinguts en jocs d'atzar, a excepció de la "loteria nacional", les travesses del Patronato de Apuestas Mutuas Deportivas Benéficas, l'ONCE i els sorteigs organitzats per la Creu Roja.

Lletres del Tresor. Títols representatius del deute públic de l'estat que s'emeten al "descompte"; és a dir, a un preu més baix que el seu valor nominal o de reembossament. Les entitats financeres que intervenen en la compra-venda d'aquests actius no practiquen cap retenció a compte dels rendiments de les lletres. Els interessos percebuts (diferència entre el preu de compra i el de venda o amortització) han de computar-se com a rendiments del capital mobiliari de l'exercici en què es produeix l'amortització o venda de la lletra, però no abans.

La inversió en Lletres del Tresor a nom de no residents a l'estat ha tingut un creixement enorme des que el govern va eximir també de retenció els rendiments percebuts a nom d'estrangers.

Lloguers.

Contràriament al tractament fiscal donat a l'adquisició d'habitatge, les quantitats pagades pel lloguer d'habitatge habitual no donen dret a cap deducció en la declaració de renda. Aquesta situació discriminatòria per als llogaters no quedarà compensada en la renda de 1992, ja que la nova llei només preveu una possibilitat de deducció amb un límit màxim de tan sols 75.000 pessetes cada any.

En el cas dels treballadors per compte propi i empresaris no acollits al règim de valoració objectiva singular simplificada, el lloguer del local de negoci es considera despesa deduïble

Obligacions bonificades. Una certa

Delegació d'Hisenda a València.

RAFA GIL

classe de títols de deute emesos per empreses que el govern considera d'interès prioritari i que, per afavorir-ne la col·locació al mercat de valors, autoritzen els seus tenidors a deuir de la quota íntegra el 24% dels dividends bruts percebuts, mentre que les retencions a compte són tan sols de l'1'2%. Títols d'aquesta classe d'alta rendibilitat financer-fiscal (fins al 18%) han estat diverses emissions d'empreses elèctriques, pràcticament amortitzades, i, recentment, d'alguna societat estatal d'autopistes.

Pagarés del Tresor. Són el refugi per excel·lència dels diners negres des que la Llei de Règim Fiscal de determinats actius financers del maig de 1985 els va donar un tractament específic: no tenen retencions, mentre que, igual que els AFRO, les entitats que intervenen en la seva compra-venda o dipòsit no estan obligades a donar informació genèrica a Hisenda. Els pagarés del Tresor, a més de permetre als seus titulars de mantenir ocults els capitals, han ofert la possibilitat que, trancorreguts cinc anys, aquest diner pugui blanquejar-se des del punt de vista fiscal (perquè prescriuen totes les sancions tributàries). En altres paraules, els pagarés han permès de justificar l'existència de capitals invertits cinc anys enrere, amb la qual cosa els seus titulars han pogut eludir tot pagament per aquestes quantitats, gràcies a la prescripció fiscal, cosa que els compensa del baix tipus d'interès.

En un futur pròxim, aquests actius

—símbol d'una doble moral fiscal per part de l'estat—, sembla que desapareixeran i que seran substituïts per una macroemissió alliberadora de responsabilitats fiscals, a un termini de 6 anys i un tipus d'interès entre el 2 i el 3 per cent.

Parelles. Per acollir-se als beneficis de la convivència de parella (**Declaració separada o conjunta**, etc.), és completament necessari, des del punt de vista fiscal, el vincle matrimonial. Les situacions de fet en aquest sentit no tenen cap interès tributari.

Plans de Pensions. Les aportacions a Plans de Pensions adequats a la Llei 8/87 es poden deduir de la **Base imposable** fins a 500.000 pessetes/any, sempre que les quantitats no ultrapassin el 15% del rendiment net del treball, empresarial o professional. El 15% dels diners que el titular hagi aportat al Pla de Pensions i que no sigui deduïble de la **base imposable** a causa d'aquestes restriccions es podrà considerar, fins a un límit de 112.000 pessetes (0'15 x 750.000 pessetes), com a deduïble de la quota íntegra. És interessant de tenir en compte que les limitacions a les deduccions per aportacions a Plans de Pensions no es veuen limitades sinó per les normes esmentades, i per tant no entren dins les limitacions generals a les deduccions per inversions.

En el cas de declaracions conjuntes és important de considerar que aquest límit de 112.500 pessetes es podrà multiplicar per 2 si els ingressos de l'altre cònjuge són iguals o superiors a les aportacions al Pla de Pensions de l'altre, encara que el Pla de Pensions sigui únic.

Quan es rebin les prestacions previstes en un Pla de Pensions, les rendes percebudes es declararan com a obtingudes per treball si consisteixen en pagaments periòdics, o com a rendes irregulars si es rep en un únic pagament el capital acumulat.

Per poder deduir les aportacions a altres plans de jubilació no acollits a la Llei esmentada, serà necessari que aquests plans incloguin una assegurança de vida a un terme superior a deu anys, amb la qual cosa s'entra en la normativa genèrica de deducció per assegurances de vida. (Vegeu **assegurances i inversions**).

Períodes de generació. (Vegeu **incrementos i disminucions patrimonials**).

Plusvàlua municipal. És una de les poques novetats de la renda de 1990. Es pot deduir de la quota íntegra el 75% de l'import desembossat en concepte de plusvàlua municipal (tècnicament dit impost municipal) sobre l'increment del valor dels terrenys de naturalesa urbana. Una deducció pen-

sada per suavitzar fiscalment l'impacte de la revisió cadastral –per ara ajornada– que afecta directament aquest impost.

Préstecs. Les despeses financeres originades per crèdits invertits en valors mobiliaris i immobles (sigui en adquisició o rehabilitació) són considerades despeses deduïbles –amb un límit de 100.000 pessetes en el cas de rendiments mobiliaris, i de 800.000 pessetes en el d'immobles–. Aquestes quantitats es multipliquen per dos quan es tracta d'una declaració conjunta.

Igualment, són considerades despeses deduïbles les càrregues financeres en règims de valoració directa i de valoració objectiva singular normal.

Quota líquida. És la quantitat que resulta d'aplicar a la quota diferencial totes les deduccions previstes per la Llei. En definitiva ens dona l'import total que efectivament hem pagat a Hisenda durant l'any en concepte d'impost sobre la renda de les persones físiques.

Quota diferencial. És la quantitat que resulta de restar de la quota líquida els pagaments que en concepte de retencions o pagaments fraccionats ja hem avançat –però sense interessos– a Hisenda al llarg de l'exercici. Si és positiva, s'ha d'ingressar a Hisenda amb la possibilitat de demanar un pagament fraccionat del 60% en el moment de lliurar la declaració i ajornar el 40% fins al 5 de novembre del 1991, i si resulta negativa hi ha dret a devolució. És més ràpid demanar una transferència que un xec, i si Hisenda retarda més de 6 mesos la devolució, es té dret a reclamar interessos de demora.

Quota íntegra. És la quantitat que resulta d'aplicar a la base imposable els tipus impositius de l'escala de gravamen. És el que hauríem de pagar si no hi hagués cap deducció de la quota.

Reinversió de plusvàlues. Quan, en el termini de dos anys, un contribuent que hagi venut el seu habitatge habitual, amb un increment patrimonial compri una altre habitatge, les plusvàlues no s'hauran de declarar. Si el nou habitatge fos d'un preu inferior a l'antic (el que s'ha venut), tan sols s'haurà de declarar l'increment de pa-

trimoni proporcional a l'excedent de diner produït per la diferència de preus. S'ha de tenir present que aquesta exempció no es pot acumular a la deducció per la compra d'habitatge habitual (vegeu **habitatge i habitatge habitual**).

Rendiments del capital mobiliari. És important considerar que Hisenda imputa uns rendiment als immobles no arrendats per afavorir l'entrada al mercat de l'habitatge dels immobles desocupats, i que és del 2% del valor cadastral. Quant a despeses deduïbles, s'ha de distingir entre immobles arrendats i els que estiguin a disposició dels propietaris o usufructuaris:

* Immobles arrendats: Són deduïbles els impostos municipals sobre béns immobles, les despeses d'administració i porteria i les de conservació, i una taxa d'amortització anual del 1,5% sobre el valor de l'immoble, tret del que correspongui als terrenys, i finalment les referides a l'apartat **préstecs**, despeses financeres.

* Immobles urbans a disposició dels propietaris o usufructuaris: en aquest cas únicament podran deduir-se dels ingressos que Hisenda preveu per a aquest tipus d'immobles les despeses financeres i l'impost municipal sobre béns immobles.

Rendiments del treball.

Rendiments del treball són tots els ingressos produïts pel treball personal a compte de tercers, que són els que hi posem, genèricament, els "mitjans de producció". Inclouen no tan sols els sous i salaris, sinó també tot tipus de comissions, sempre que el perceptor treballi amb mitjans posats a la seva disposició per l'empresari de què cobra la comissió. Es considera que, si ho fa amb mitjans propis, les rendes obtingudes tenen caràcter de rendiments empresarials. Tenen també consideració de rendes del treball les pensions i les retribucions en espècie (com la utilització gratuïta de cotxes d'empresa, habitatges...).

Pel que toca a les despeses deduïbles, n'hi ha una de genèrica per a tothom: el 2% dels ingressos íntegres –el 10% per a treballadors minusvàlids–, en concepte de despeses de difícil justificació; les cotitzacions a la Seguretat Social, i les quotes obligatòries a mutualitats i institucions similars, sempre que cobreixin riscos de mort, entre altres, com també a **plans de pensions**, amb els límits con-

VISA

EUROCARD

CAJAS DE AHORROS CONFEDERADAS

RED 6000

CAIXA OBERTA
dia i nit
CAIXA DE BARCELONA

tarjeta 6000

junts esmentats a l'apartat corresponent. Pel que fa a les deduccions de la quota íntegra, els rendiments del treball donen dret a practicar una deducció genèrica de 24.000 pessetes per cada membre de la unitat familiar que rebí aquesta mena de renda. Altres deduccions de la quota íntegra es poden practicar per l'excés no considerat com a despesa deduïble de les aportacions als plans de pensions i de les quotes a mutualitats i institucions similars, encara que, en aquest últim cas, el percentatge és del 10% (vegeu **plans de pensions i assegurances**).

Renda simplificada. Declaració de la renda a què poden optar els **s u b j e c t e s** passius que ob-

tinguin rendes exclusivament provinents del treball personal, d'habitatges en propietat (sempre que no siguin més de tres), de valors mobiliaris (bons, accions, obligacions, comptes corrents, però no els AFRO, i sempre que els interessos, primes, etc., no superin les 900.000 pessetes anuals), d'activitats empresarials sotmeses al règim de valoració objectiva singular simplificada i de pensions entre cònjuges i anualitat per aliments degudes a una decisió judicial.

Les rendes del treball únicament poden ser imputades en la declaració de la renda al seu titular, sense cap possibilitat de partició i independentment de quin sigui el règim matrimonial. Per als matrimonis realitzats a Catalunya, el règim matrimonial per defecte, si els cònjuges no en pacten expressament un altre, és el de separació de béns.

Rendiments implícits. Rendiments del capital mobiliari que s'obtenen en actius financers emesos al descobert, és a dir, amb una diferència entre el preu d'emissió i el de reembossament, sempre que aquest preu de reembossament sigui un compromís ferm. Exemples en tenim en les lletres del Tresor, els pagarés del Tresor i de les empreses, i en general de tots els títols dits cupó zero. Per a declarar correctament aquests rendiments, cal tenir en compte que cada any, en la Llei de Pressupostos de l'Estat, es publiquen uns tipus d'interès, recollits dins els impresos de la renda, que indiquen el tipus d'interès màxim que poden tenir els rendiments implícits perquè es puguin considerar rendiments del capital mobi-

liari. Tot allò que s'hagi rebut (per l'amortització o venda dels actius amb rendiments implícits) i que ultrapassi l'aplicació d'aquests tipus d'interès a les inversions realitzades, s'ha de declarar com a increment de patrimoni.

Rendiments íntegres. Ingressos bruts (incloses totes les retencions i **p a g a m e n t s** fraccionats, en-

cara que s'hagin ingressat directament a Hisenda, però sense incloure-hi, per exemple, les dietes o altres rendes exemptes) derivats de tots els tipus de renda que preveu la legislació de l'IRPF.

Rendiments irregulars. Són tots els rendiments obtinguts de forma totalment irregular en el temps amb activitats productives que tinguin un cicle de producció superior a un any. En aquest cas es troben ingressos com els provinents d'explotacions forestals que donen rendiments amb periodicitat superior a l'any, els premis d'antiguitat en una empresa, l'excés respecte del màxim obligatori d'indemnitzacions per acomiadament i les quantitats rebudes per titulars de Plans de Pensions que ho siguin en forma de pagament únic. Per a calcular els rendiments nets, es dividiran tots aquests ingressos pel seu **període de generació** (i si no n'hi ha, es dividirà per 5) i el quocient se sumarà a la base subjecta a tarifa general, mentre que la resta tributarà segons el tipus mitjà. És important considerar que totes les rendes generades més de cinc anys enrere no s'han de declarar, perquè fiscalment ja han prescrit.

Rendiments nets. És el resultat de deduir dels rendiments íntegres totes les despeses deduïbles que sigui possible.

Rendes exemptes. Tècnicament dites "rendes no subjectes a impost". Són totes aquelles que no s'han de declarar, i que ja hem comentat en altres apartats: els **premis** d'organitzacions estatals de jocs d'atzar, les **indemnitzacions** que compleixin certes condicions, el subsidi d'atur, les pensions de jubilació de persones que rebin pensions d'invalidesa. Aquestes pensions, quan es converteixen automàticament en pensions de jubilació (quan el titular fa 65 anys), continuen gaudint del seu caràcter de rendes

exemptes. Són també rendes exemptes les quantitats percebudes pels treballadors en concepte de dietes per desplaçament i manutenció, si no superen les quantitats fixades legalment.

Retencions.

Pagaments que totes les empreses o entitats que realitzin pagaments de qualsevol mena en concepte de rendes del treball o del capital mobiliari han de fer periòdicament a Hisenda en concepte de pagaments a compte de l'IRPF dels que perceben aquestes rendes, i que aquests, quan facin la declaració, podran deduir de la quota líquida.

Subjecte passiu. Persona subjecta a l'impost sobre la renda.

Subsidi d'atur. Sense limitacions, és una renda exempta.

Tipus impositius. Percentatge que s'a-

plica a les bases imposables per a calcular les quotes íntegres.

Treballs fora de l'estat. Les quantitats percebudes per treballs realitzats fóra de l'estat tenen dret a generar una deducció de la quota íntegra del 15% d'aquests rendiments.

Unitat familiar. Formada exclusivament pel pare, la mare i els fills menors de 18 anys.

Valoració directa. Règim fiscal general aplicable a professionals, artistes, empresaris i agricultors.

Aquest règim permet de considerar com a despeses deduïbles per calcular els rendiments nets les següents (amb el criteri de base que totes les despeses necessàries per a obtenir ingressos són deduïbles):

1. Deducció genèrica de l'1% dels ingressos.

2. Impostos municipals i autonòmics, i quantitats obligatòries pagades a mutualitats, cambres de comerç, etc.; també altres quotes pagades a col·legis professionals, associacions, etc.

3. Cotitzacions a la Seguretat Social, pròpies i del personal assalariat.

4. Amortitzacions comptabilitzades dels elements de l'actiu immobilitzat (mobiliari d'oficina, material informàtic, etc.) adscrit a l'activitat desenvolupada, sempre que no ultrapassin els valors màxims anuals fixats per Hisenda i que pel que fa als elements més comuns, oscil·len entre un 15% i un 20% de l'import de compra per any.

5. Totes les compres de béns i serveis (com lloguers) necessàries per a obtenir ingressos; els honoraris pagats a altres professionals (incloent-hi totes les despeses relacionades amb l'assessorament fiscal i comptable). Es poden deduir, igualment, totes les quantitats destinades a comprar llibres i altres elements relacionats amb l'activitat, però que no es poden considerar com actiu immobilitzat.

6. Despeses per la conservació de l'actiu immobilitzat.

Ja fa vuit anys que vàrem prendre el repte d'adequar l'oferta de viatges a una nova generació de viatgers, als que, com a vosaltres, els agrada viatjar al seu propi ritme, amb flexibilitat, sense sentir-se aclaparats.

I un anys més us oferim, amb aquest esperit, les nostres rutes arreu del món: Ruta de la Seda, Indonèsia, travessa del Tenèrè, Llac Turkana, Trekks africans i asiàtics, Índia, les Amèriques, Cap Nord, Kenya, Islàndia... Fins i tot rutes en globus aerostàtic. Quan vulguis, en parlem!

Ronda de Sant Pere, 11 - 6^a. 3^a.A
08010 Barcelona
Tlf.: (93) 302 50 81
Fax: (93) 412 14 50

Ledesma, 7 - 1^a. izqda.
48001 Bilbao
Tlfs.: (94) 424 42 65 - 424 22 15
Fax: (94) 423 55 93

Rodríguez San Pedro, 2. Of. 1202
28015 Madrid
Tlfs.: (91) 445 11 45- 445 59 62
Fax: (91) 593 91 81

Ministeri d'Economia i Hisenda.

ARXIU

7. Primes d'assegurances relacionades amb l'activitat.

8. Quantitats aportades com a Promotors de Plans de Pensions per als empleats, sempre que siguin obligatòries.

9. Dotacions efectuades i justificades per morositat o manca de pagament.

10. Participació dels empleats en els beneficis empresarials. (Recentment una sentència del Tribunal Econòmic-administratiu central considerava aquestes partides com a despeses de personal).

Valoració objectiva singular. Règim fiscal restringit per a professionals i empresaris. Únicament es pot aplicar en els següents casos: professionals i artistes que no tenen empleats a càrrec i no generen un volum d'ingressos superiors a 1,5 milions de pessetes l'any; empresaris que obtenen un volum d'ingressos inferior a 50 milions de pessetes i no han tingut en cap moment de l'any més de 12 treballadors en plantilla.

Despeses deduïbles en el cas de professionals:

* Apartats núm. 2, 3, 5 i 7 descrits per a la **valoració directa amb exclusió** en aquest règim de despeses que sí que es poden deduir en la **valoració directa**, com ara la factura del telèfon, els segells de correus, gestories, notari, material d'oficina...

* Retribucions del titular i dels membres de la unitat familiar (en el cas de

declaració conjunta) que hi treballin. Si aquestes quantitats no fossin fixades, es computarien 678.469 pessetes per persona i any. En tots dos casos, si la unitat familiar opta per fer una declaració separada, les retribucions dels membres de la unitat familiar que hi treballin es podran considerar com a despeses de personal, sempre que aquestes quantitats no superin les retribucions normals a preus de mercat de treball.

* El 10% del resultat de restar els dos conceptes anteriors dels ingressos íntegres obtinguts per compensar totes les despeses que no es puguin considerar directament com deduïbles.

Despeses deduïbles en el cas d'empresaris:

* Apartats núm. 2, 3, 5 (s'hi inclouen despeses financeres), 7 i 8 descrits per a la **valoració directa**, amb les mateixes **exclusions**.

* Retribucions del titular i dels altres membres de la unitat familiar en les mateixes condicions esmentades per al règim dels professionals.

* Coeficient de despeses anàleg a l'aplicable al règim dels professionals, però, que és:

- del 20% en activitats empresarials industrials, de construcció i mineria;

- del 15% en activitats empresarials comercials, de prestació de serveis i pesqueres. (Aquest mateix coeficient del 15% s'aplica als agricultors, que tenen

un règim fiscal equivalent.)

Quan parlem dels límits de treballadors i volum de facturació, es prenen les dades de l'últim exercici fiscal tributat: el de 1989.

Valoració objectiva singular simplificada. Aquest règim fiscal només pot ser aplicable a empresaris i agricultors, però no a professionals ni artistes. Per acollir-se a aquesta modalitat simplificada (que exigeix de portar els llibres complets de comptabilitat), els empresaris i agricultors no han hagut de tenir en plantilla cap dia de l'any més de dos treballadors i el volum d'operacions no pot excedir els 7.198.000 pessetes/any. En aquest cas, el **rendiment net** resulta d'una senzilla fórmula, segons que hi hagi treballadors en plantilla o no:

* Si no hi ha treballadors, el **rendiment net** serà igual a multiplicar el volum de vendes per 678.469 i dividir-ne el resultat per 2.878.000 pessetes (o simplement, el 23,575% dels ingressos totals).

* Si hi ha treballadors, el **rendiment net** serà el resultat de la mateixa operació, però substituint 678.469 pessetes (salari mínim interprofessional) pel salari anual mitjà dels treballadors (sempre que aquest sigui superior).

EXPPON, SL
en exclusiva per a EL TEMPS